

PRAVILNIK O SVESTRANOM ISPITU (VGP)

I UVOD

Svestrani ispit (VGP – Verbandsgebrauchsprüfung, u prevodu Klubski svestrani ispit) je ispit performansi - efikasnosti i radnih karakteristika lovnog psa. Nakon Hegewalda, von Sothema, Oberlandera i drugih pionira uzgoja, obuke i vođenja svestranog lovačkog psa, dr Ströse je jednom rekao da je glavna svrha svestranog ispita "da iznedri lovačke pse za etički lov i da podstiče obuku i vođenje u lovu svestranih lovačkih pasa među lovcima . To je ekskluzivni svrha VGP-a . Pas koji položi ovaj ispit - korektno se vodi i ima odgovarajuću praksu – može sa uspehom da obavlja sve zadatke u lovištu, kako u polju, tako u šumi i na vodi, na sve vrste divljači, pre i posle pucnja."

I ono što je najvažnije, do dan danas se ništa nije promenulo u odnosu na na gore pomenute principe.

Svestrani ispit je najsloženiji i najteži ispit, sa najviše disciplina za svestrane lovačke pse. To je "majstorski ispit" za svestrane lovačke pse. Na njega se izvode potpuno obučeni, u lovu iskušani i provereni psi. To je najviši stepen priznanja kvaliteta radnih osobina koji može dostići svestrani radni lovni pas, cilj kome treba težiti, vrhunac – kruna obuke i vođenja kod nemačkog oštrodlakog psa. Pas koji je položio VGP je koristan u lovu, takoreći garant uspešnog lova.

Za razliku od uzgojnih ispita gde se na prvom mestu ispituju nasledne osobine i sklonosti psa radi daljeg uzgoja na svestranom ispitu se ocenjuje obučenost, kvalitet rada i njegova vrednost u praktičnom lovu.

Kod ovog ispita se posvećuje ista pažnja i disciplinama obuke, kao i nasleđenim, uz poseban naglasak na poslušnost koja je neophodna za efikasnu saradnju psa i lovca u praktičnom lovu.

1.1.Značaj svestranog ispita

-Odrediti svestranu upotrebnu vrednost pasa na javnim ispitima;

-Upisati sve pse koji polože VGP u Klubsku knjigu školovanih pasa koja služi kao pokazatelj vrednosti pasa lovcima i uzgajivačima. Psi koji su položili VGP, uz stručno vođenje, su dorasli svim zadacima koji se postavljaju pred psa u svakoj vrsti lova i

-Buđenje i podsticanje interesovanja kod širokog kruga lovaca za obuku i vođenje svestranih pasa u lovu.

II ORGANIZACIJA SVESTRANOG ISPITA

2.1. Opšti uslovi

Član 1.

Ispit se prijavljuje Kinološkom savezu Srbije po Pravilniku o stručnom radu KSS-a.

Član 2.

Na ispit se mogu izvesti psi koji su upisani u rodovnu knjigu KSS-a, koji imaju važeći rodovnik priznat od strane KSS-a i FCI-a, koji su čipovani i (ili) tetovirani, koji su zdravi, te poseduju potvrdu o vakcinaciji protiv besnila i pozitivnu ocenu eksterijera.

Član 3.

Starost pasa koji mogu učestvovati na VGP-u određuje Klub, ali ne mogu učestvovati psi koji su ošteñeni u godini ispita.

Član 4.

Svaki pas može samo dva puta biti izveden na svestrani ispit. U ovo se ne računaju međunarodni ispiti ili takmičenja.

Član 5.

Svestrani ispit se može organizovati samo u jesen.

Svestrani ispit traje dva dana i ne može se organizovati u samo jednom danu.

Član 6.

Na jednom svestranom ispitu se može ispitati i oceniti najviše 20 pasa.

Član 7.

Svestrani ispit organizuje Srpski Deutsch Drahtaar Klub u saradnji sa jednom ili više regionalnih grupa Kluba.

Srpski Deutsch Drahtaar Klub organizuje najmanje jedan svestrani ispit svake treće godine.

Član 8.

Klub mora najmanje 3 meseca pred ispit objaviti datum, mesto i propozicije svestranog ispita u sredstvima javnog informisanja i Klubskim glasilima (biltenima, Klubskom sajtu).

Član 9.

Psa prijavljuje vlasnik na čitko popunjenom obrascu br. 2 (Prijava) najkasnije mesec dana pred održavanje ispita.

Prijave sa nepotpunim, nečitkim ili netačnim podacima se neće uzeti u obzir za ispit.

Na prijavi se mora navesti da li je pas oblativač ili pokazivač.

Član 11.

Na jednom svestranom ispitu jedan vodič može voditi najviše 2 psa.

Vodič koji izvodi pse na VGP mora biti lovac i član Kluba.

Član 11.

Na svestranom ispitu sude najmanje tri iskusne i proverene sudije koje određuje Klub. Najstariji sudija, ili sudija kojeg odredi Klub, je glavni sudija.

Glavni sudija komunicira sa vodičima i presuđuje u spornim situacijama.

Član 12.

Klub odlučuje, zavisno od broja prijavljenih pasa, da li će jedna sudijska trojka suditi sve discipline ili će sudije suditi po grupama disciplina (za rad u šumi, polju, na vodi i poslušnost).

Ukoliko sudije sude u stručnim grupama moraju oceniti sve pse u disciplinama za koje su zadužene. Ocene za discipline "mirnoća na pernatu divljač" i "mirnoća na dlakavu divljač" upisuje sudijska grupa koja sudi grupu disciplina "Poslušnost" u saradnji sa ostalim sudijskim grupama.

Ukoliko jedna sudijska trojka sudi sve discipline ne može ispitati više od 4 psa na jednom ispitu.

Član 13.

Ispit vodi i za njega ogovara vođa ispita. Vođu ispita bira organizator i mora biti iskusan kinolog ili sudija za rad pasa.

2.2. Sprovođenje ispita

2.2.1. Ocenjivanje

Član 14.

Ovaj Pravilnik sadrži dve kategorije discipline – radnje koje se ocenjuju: radnje koje pas mora uraditi i radnje koje se od njega očekuju, tj. trebalo bi da uradi.

Radnje koje pas mora uraditi su obavezne, čak i ako su u vidu zabrane ("ne sme", "nije dozvoljeno") i u odnosu na njih se Pravilnik mora doslovno primeniti. Pas koji ne uradi obaveznu radnju iz određene discipline ili uradi nešto što ne sme može dobiti samo ocenu "nedovoljan" i 0 bodova.

U disciplinama u kojima pas treba da uradi neku radnju rad psa se ocenjuje na osnovu toga koliko je kvalitetno – blizu približno zahtevanog uradio radnju.

2.2.2. Sistem ocenjivanja i ocene

Član 15.

Za prikazani rad u pojedinim disciplinama sudije ocenjuju pse u sudijskim beležnicama opisnim ocenama odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan, zadovoljavajući i nezadovoljavajući. Vođa ispita, tj. administrator ispita pretvara te opisne ocene u brojeve koji se unose u ocenski list.

Opisnim ocenama odgovaraju sledeće cifre (celi brojevi):

- odličan 4h,
- vrlo dobar 4,
- dobar 3,
- dovoljan 2,
- zadovoljavajući 1 i
- nezadovoljavajući 0.

Član 16.

Odlična ocena se se dodeljuje u izuzetnim slučajevima za vrhunski rad u otežanim uslovima.

U disciplinama vlečka, aport i poslušnost se ne može dodeliti odlična ocena.

Član 17.

Svaka odlična ocena (4h) se mora obrazložiti i to obrazloženje upisati u ocensku listi na za to određeno mesto.

Ukoliko odlična ocena nije obrazložena administrator umesto nje upisuje vrlo dobru ocenu (4).

2.2.3. Faktori (koeficienti) vrednosti discipline

Član 18.

Faktor ili koeficient određene discipline održava složenost i težinu te discipline.

Član 19.

Dobijene ocene po disciplini se množe faktorom vrednosti te discipline i tako se dobija broj bodova za svaku disciplinu.

Zbir bodova dobijenih na taj način za sve discipline na svestranom ispitu daje konačnu ocenu i nagradni razred za VGP.

Član 20.

Discipline koje se ocenjuju na VGP-u su podeljene u 4 grupe: šuma, polje, voda i poslušnost.

Pregledna tabela pojedinih disciplina po grupama i njima pripadajućih faktora vrednosti:

DISCIPLINE	FAKTOR VREDNOSTI DISCIPLINE
I Rad u šumi	
1. Rad na remniku sa tragom starim 14 sati (noćni trag)	8
2. Rad na remniku sa tragom starim 4 sata (dnevni trag)	5
Oblajavanje (dodatno)	4
Pokazivanje (dodatno)	3
3. Aport lisice preko prepreke	3
4. Vlečka lisice	5
5. Aport lisice pri vlečki	2
6. Vlečka zeca	4
7. Aport zeca pri vlečki	2
8. Šaranje	4
9. Grmarenje	3
II Rad na vodi	
1. Šaranje u dubokoj obrasloj vodi	3
2. Streloplašljivost	-
3. Traženje izgubljene patke u obrasloj vodi	3
4. Rad na živu patku u obrasloj vodi	3
5. Aport patke	2
III Rad u polju	
1. Nos	6
2. Pretraživanje	4
3. Stajanje na divljač (marka)	4
4. Vučenje - povlačenje za divljači (kule)	3
5. Aport izgubljene pernate divljači	3

6. Vlečka pernate divljači	3
7. Aport pernate divljači	2

IV Poslušnost

---

1. Opšta poslušnost	3
2. Ponašanje na stajalištu	2
3. Hodanje na povodcu	1
4. "Uz nogu" bez povodca	2
5. Odloživost	2
6. Mirnoća na pernatu divljač	2
7. Mirnoća na dlakavu divljač	3
8. Mirnoća na pucanj	2

2.2.4. Minimalan broj bodova i minimalni učinci

Član 21.

U pojedinim grupama disciplina se za svaki nagradni razred zahteva određen učinak pasa.

Član 22.

Svestrani lovački pas mora u svim grupama disciplina (šuma, polje, voda i poslušnost) da osvoji određen broj bodova. Stoga je za svaki nagradni razred određen minimalan broj bodova u grupama disciplina koje pas mora osvojiti.

Član 23.

Pošto je poslušnost osnovni uslov za lovačku upotrebljivost i uspešno izvođenje lova i u ovoj grupi disciplina pas mora osvojiti određen minimalan broj bodova da bi bio rangiran u jedan od nagradnih razreda.

Član 24.

U grupi disciplina "rad u šumi" se pri izračunavanju minimalnog broja potrebnih za nagradne razrede ne uzimaju u obzir eventualni bodovi za dodatne (neobavezne) disciplina rada na tragu oblagavanje i pokazivanje.

2.2.5. Određivanje nagradnih razreda i konačnog redosleda (rangiranja) pasa na kraju ispita

Član 25.

Pas koji ispuni potreban učinak (uradi potrebne radnje u disciplinama) i koji osvoji minimalan potreban broj bodova se uvrštava prema broju osvojenih bodova u određeni nagradni razred.

Član 26.

Ocena psa se dobija sabiranjem bodova osvojenih u svim disciplinama – tj. grupama disciplina.

Član 27.

Kod rangiranja psa na ispitu se uzimaju u obzir i bodovi za dodatne discipline (oblajavanje i pokazivanje), ukoliko su dobili najmanje "zadovoljavajuću" (2) ocenu u tim disciplinama.

III DISCIPLINE ISPITIVANJA NA VGP

3.1. Rad u šumi

Član 28.

Pri radu u šumi se ispituju discipline:

1. Rad na tragu papkara na dugačkom remenu (dodatno, neobavezno, oblajavanje i pokazivanje),
2. Aport lisice preko pepreke,
3. Vlečka lisice,
4. Aport lisice na vlečki,
5. Vlečka zeca ili kunića,
6. Aport zeca ili kunića,
7. Šaranje i
8. Grmarenje

3.1.1. Rad na tragu papkara

A/Priprema traga

Član 29.

Za polaganje veštačkog (krvnog) traga papkara (jelena, divlje svinje, srneće divljači) moraju se angažovatiiskusne sudije.

Član 30.

Tragovi se ne smeju polagati na isti teren dva dana (u uzastopnim danima).

Najmanja dužina traga za rad na remenu iznosi 400 metara, za oblajivače i pokazivače još najmanje 200 metara.

Tragovi se postavljaju u šumi ili žbunom obraslom terenu. Dozvoljeno je, ako manjka šume, da se 100 metara početka traga postavi na otvorenom terenu.

Član 31.

Početak krvnog traga se mora obeležiti natpisom koji sadržio broj traga, vreme postavljanja traga, dužinu traga i da li je namenjen za rad na remenu, oblajavanje ili pokazivanje.

Udaljenost među tragovima ne sme biti manja od 120 metara.

Član 32.

Trag za vođenje na remenu se postavlja sa dve krivine pod tupim uglom, prva na 100 a druga približno na 300 metara i jednim ležajem ranjenog na oko 200 metara i jednim na kraju traga. Kraj traga se mora vidno označiti.

Za oblajivače i pokazivače se na kraju dodatnog traga od 200 metara postavlja još jedan ležaj ranjene divljači, treći, tzv. "samrtno ležište" pored kog se postavlja divljač.

Vođa ispita i vođa sudijske grupe za šumu (ako ima više sudijskih grupa) odgovara za pravilno postavljanje traga.

Član 33.

Veštački trag krvi se postavlja kapljanjem iz plastične flaše ili sunderom na kraju štapa veličine 6 cm² debelim 2 cm. koji se povremeno umače u posudu za krv. Posuda u kojoj je krv za umakanje mora biti otvorena, da omogući umakanje i ceđenje sundera. Način polaganja traga se mora unapred objaviti učesnicima.

Član 34.

Krv koja se koristi treba da je sveža i po mogućstvu od divljači koja se postavlja na kraju traga.

Ukoliko nema na raspolaganju dovoljno krvi divljači može se koristiti i mešavina krvi divljači i domaćih životinja (goveđa, svinjska ili ovčija).

Svi tragovi na jednom ispitu se postavljaju od iste krvi ili smeše krvi.

Krv je dozvoljeno zamrznuti u svežem stanju, drugi dodaci sem kuhinjske soli nisu dozvoljeni, i kasnije je koristiti odmrznutu za postavljanje traga.

Vodič ne može zahtevati da se koristi krv koju je on doneo.

Trag se uvek mora postaviti pravcu od mesta nastrela – ranjavanja do mesta gde leži mrtva divljač.

Član 35.

Pri polaganju traga sudija i pomoćnik mora da idu jednim tragom, sa tim da poslednji ide polagač krvnog traga.

Ležajevi ranjene divljači ne treba da su vidni - upadljivi. Treba postaviti malo više krvi na ta mesta, eventualno protrljati parčetom unutrašnjih organa divljači (pluća, jetra) ili parčetom uveta, papkom.

Član 36.

Markere – oznake koje su sudije pri planiranju i trasiranju traga postavili treba odstraniti ili tako postaviti da nisu vidljive za vodiča za vreme rada na tragu.

Trag od drugog ležaja ranjenog za oblajivače i pokazivače ne sme da se gubi, nego treba da vodi do kraja, do mrtve divljači.

Od kraja traga nadalje ne sme biti nikave krvi ni na zemlji ni na podrastu, flašu sa krvlju ili sunder se stavljaju u nepropusni ranac ili plastičnu vreću.

Član 37.

Za 400 metara traga za rad na remenu se može koristiti do ¼ litara (250 mililitara) krvi, a za daljnih 200 metara za oblajivače i pokazivače još 1/8 litara krvi (125 mililitara).

Svaki pas mora imati približno istvetni i po pravilima postavljen trag.

Pri svakom radu na tragu od prethodnog dana se treba postaviti 1 rezervni trag.

Član 38.

Trag od prethodnog dana – "noćni" mora biti star najmanje 13 sati, a trag od istog dana – "dnevni" između 2 i 5 sati.

Dodatni trag za oblajivače i pokazivače se postavlja neposredno pred početak rada na remenu.

Član 39.

Rad na remenu prate i ocenjuju 3 sudije.

Član 40.

Na kraju traga se postavlja jedno grlo papkara (jelen, divlja svinja, srneća divljač), po mogućstvu sveže odstreljeno i sa ranom od hica sa kuglom. Za oblajivače i pokazivače ne treba postavljati prasad, lanad ili telad na kraju traga.

Na mrtvoj divljači postavljenoj na kraj traga sve druge rane, sem ulazne i izlazne od metka, treba da su dobro zašivene.

Član 41.

Divljač na kraju traga postaviti vidno, ne u udubljenja, iza drveta ili slično.

Lica zadužena da premeštaju divljač sa kraja traga na novi trag treba svaki put da se udalje u pravcu nastavka traga i da se uklone niz vetar da ih pas ne može osetiti.

Isto tako postaviti divljač tako na kraj traga niz vetar da ne bude nikakvih navođenja.

B/Rad psa na tragu

Član 42.

Rad na tragu može biti:

-Čisti rad na dugačkom remenu na tragu od prethodnog ili istog dana,

-Rad na remenu sa puštanjem psa kod drugog ležaja ranjene divljači i slobodnim traženjem sa oblajavanjem nađene divljačii i

-Rad na remenu sa puštanjem psa kod drugog ležaja ranjene divljači sa slobodnim traženjem i pokazivanjem (sa brinzlom) mrtve divljači.

Član 43.

Pre početka rada na tragu vodič koji vodi psa pokazivača mora sudijama saopštiti kako pas pokazuje da je našao divljač i kako ga vodi do mrtve divljači. Ovo je obavezno i ne može se menjati kasnije u toku rada na tragu.

Član 44.

Na početku rada na tragu vodiču se pokazuje mesto nastrela i pravac bega ranjene divljači.

Član 45.

Svaki pas, bez obzira da li je oblajivač ili pokazivač, mora da izradi trag na dugačkom remenu od 400 metara. Taj rad se mora oceniti nezavisno od daljeg rada (slobodnog nalaženja i oblajavanja ili pokazivanja).

Član 46.

Remen za vođenje psa na tragu mora biti dugačak najmanje 6 metara i celo vreme rada na tragu mora biti odmotan – ispušten celom svojom dužinom. Sudije moraju na to pravilo da skrenu pažnju vodiča. Ako i pored toga remen koji vodič koristi nije dovoljno dug za ovu disciplinu pas može dobiti najviše zadovoljavajuću (2) ocenu.

Okovratnik za praćenje traga (široki) je obavezni deo dugog remena za praćenje traga. Druge okovratnike za vreme rada na tragu treba skinuti.

Bezbednosni (fluorescentni) okovratnici su dodatno dozvoljeni.

Član 47.

Za vreme rada na remenu sve sudije grupe, uključujući i sudiju za trag, treba da prate psa.

Pas se ocenjuje na osnovu toga kako prati trag. Treba da prati trag staloženo – mirno, skoncentrisano, sa voljom i energično, bez prekida, niskim nosom, ali ne brzopleto ("na juriš"). Za ocenu "vrlo dobar" je potreban staložen (miran) i siguran rad psa. Pas koji radi brzo i naglo će zakazati u teškim situacijama. Previše žustar i neobuzdan tempo smanjuje ocenu.

Član 48.

Glavni zadatak sudija kod ove discipline je da istaknu pse koji pokazuju volju da prate i drže trag i koji se uporno trude da kruženjem ponovo nađu trag koji su izgubili.

Član 49.

Vodič može povremeno da zaustavi ili polegne psa (smiri), da sam potraži trag krvi, da povlačenjem remena koriguje psa, podstiče ga ili na drugi opravdani način pomogne psu.

Sudije treba da reaguju samo ako ustanove da je pas napustio trag, bez da je vodič to primetio. Ali i u tom slučaju treba da prate rad psa.

Član 50.

Pri radu na krvnom tragu pas se može dva puta vratiti na trag – postaviti na trag koji je izgubio, ali se pri tome smanjuje ocena.

Gubljenjem traga se smatra ako je pas "sišao" sa traga približno 60 metara. Ako pas ponovo nađe trag samostalno i dalje ga prati, to se smatra plusom. Ako vodič koriguje psa to se ne smatra ponovnim postavljanjem na trag, ali ako se to više puta ponavlja to se smatra nesigurnošću psa i smanjuje ocenu.

Član 51.

Posmatrači mogu pratiti rad psa na remenu samo ako su sa tim saglasni vodič i sudije, a da pri tome ne ometaju ničim psa.

D/Ponašanje kod divljači

Član 52.

Na kraju uspešno izrađenog krvnog traga na remenu vodič ostavlja slobodnog – odlaže psa kod nađene mrtve divljači i udaljuje se pod vetrom. Sudije koje nadgledaju ponašanje psa kod divljači, kao i ostali pratioci takođe treba da se sakriju da ih pas ne vidi. Vodič, posle odlaganja psa, ne sme da utiče na njega.

Čim sudije procene ponašanje psa, što traje najduže 5 minuta, vodič se može vratiti kod psa i vezati ga. Ako pas napusti svoje mesto ne uzima se kao greška.

Psi oblaživači i pokazivači koji slobodnim traganjem ne nađu mrtvu divljač treba ispitati na ponašanje na isti način.

Član 53.

Psi koji kidaju ili zatrpavaju divljač se isključuju iz daljeg ispitivanja.

Član 54.

Psi oblaživači i pokazivači se kod dugog ležaja ranjene divljači puštaju sa remena na znak sudije da samostalno nađu "odbeglu ranjenu" divljač na kraju dodatnog krvnog traga od 200 metara.

Za vreme slobodnog rada psa vodič i sudije koje su pratile psa ostaju kod drugog ležaja ranjene divljači. Vodič dalje ne sme uticati na psa komandama, uzvicima, zvižducima ili na drugi način.

Vodič i sudije ostaju 10 minuta na mestu da sačekaju da pas oblaže ili pokaže nađenu divljač. Kod oblaživača sudije i vodič čekaju toliko dugo dok se ne uvere da pas uporno oblažava.

Član 55.

Sudija koji posmatra ponašanje psa kod mrtve divljači mora, kada se uveri da je ona pravilno postavljena, tako da pronade skriveno mesto i tako se postavi, zajedno sa nosačem divljači i eventualnim ostalim posmatračima, da ga pas ne vidi, ne oseća – ne opaža, tj. da ne utiče na psa.

On mora da celo vreme prati ponašanje psa, kako laje, pokazuje i da li eventualno trga divljač koju je našao.

Čim sudija zauzme svoje mesto ugovorenim znakom poručuje da se pas pusti sa remena.

Član 56.

Ukoliko oblaživači ili pokazivači ne nađu u prvom pokušaju divljač na kraju traga, mogu se još dva puta pustiti od drugog ležaja ranjene divljači (na kraju traga dugog 400 metara).

Član 57.

Samostalni rad oblaživača i pokazivača divljači koji se ocenjuje obuhvata praćenje traga i pronalaženje divljači, kao i ponašanje kod divljači, tj. vođenje vodiča do divljači. Ovu disciplinu priznajemo i bodove sabiramo za konačno rangiranje samo ako pas dobije ocenu "dovoljan" (2). U ocensku listu se ipak upisuje i ocena "zadovoljava". Ukoliko dobije ocenu "ne zadovoljava" u ocensku listu se ne upisuju bodovi.

Član 58.

Pas oblaživač koji nađe divljač treba da ostane kod divljači i oblažava je 10 minuta. On treba 10 minuta da lajanjem poziva svog vodiča. U svakom slučaju treba nedvosmisleno da pokaže da je našao divljač i da ga ne napušta.

Oblajavanje divljači na 10 koraka od nje se ne smatra napuštanjem divljači. Ako se pas pri lajanju udalji više od 10 koraka i izgubi iz vida divljač, ocena se smanjuje.

Kratki prekid lajanja da pas uzme vazduh, ili pogleda u pravcu vodiča se ne uzima kao greška.

Pokazivač mrtve divljači na kraju traga može kratko oblažati nađenu divljač ili uzeti predmet u usta (bringzlu), zatim se vratiti do vodiča, svojim ponašanjem mu pokazati da je našao divljač i odvesti vodiča do divljači. Može da uzme kraj remena u usta i da vodi vodiča do divljači, ali se remen ne može prikačiti na okovratnik i tako voditi.

Prijavljeni pokazivači i oblaživači koji zakažu na kraju traga (ne pokažu ili oblažavaju) moraju na remenu da odvedu vodiča bez komande do divljači na kraju traga, inače ne mogu položiti ispit.

3.1.2. Aport lisice preko prepreke

Član 59.

Aport lisice preko prepreke se radi na rovovima ili ogradama koje pas ne može preći (pregaziti) ili zaobići, nego mora preskočiti.

Prepreka treba da je u šumi, na šumskoj stazi, po mogućstvu na prirodnom prelazu divljači, ili da se barem uklopi u prirodni ambijent.

Rov treba da bude najmanje 80 cm. dubok i 1 metar širok i da ima strme strane.

Ograđen prostor treba da je visok 70-80 cm. i tako urađena ograda da se pas ne može oslanjati na nju pri skoku.

Član 60.

Vodič odlaže psa najmanje 5 metara od prepreke, polaže lisicu u nju ili preko nje kod rova, vraća se do psa i pušta psa na komandu da donese lisicu. Vodič pri tom ne sme da napusti svoj položaj i priđe bliže od 5 metara rovu ili ogradi.

Član 61.

Pas na jednokratnu komandu treba da pređe prepreku, uzme bez kolebanja lisicu čvrstim zahvatom i donese vodiču preko prepreke. Kratko ispuštanje lisice pri skoku i brzo ponovno uzimanje bez uticaja vodiča se ne računa kao greška.

Kod ove discipline vodič ima pravo da šalje psa po aport najviše 3 puta.

Aport lisice preko prepreke i pri vlečki lisice se ocenjuju odvojeno.

Pas ne može položiti ispit ako za aport lisice preko prepreke ili na vlečki ne dobije najmanje ocenu „dovoljan“ (2).

3.1.3. Vlečka dlakave divljači

Član 62.

Vlečka dlakave divljači na svestranom ispitu se radi sa lisicom i zecom ili kunićem. Lisica koja se koristi za vlečku ne sme biti lakša od 3,5 kg., pune dužine (sa repom), glava može nedostajati.

Član 63.

Vodič može da zahteva da se psu ostavi za aport isti komad koji se vuče (svakako treba sa njega skinuti konop kojim je vučen), ili da se postavi drugi komad na kraju vlečke. Bili koji način bira vodič mora to saopštiti sudiji pre vučenja – postavljanja vlečke. U svakom slučaju drugi komad divljači se postavlja ispred sudije.

Član 64.

Vlečka dlakave divljači spada u grupu disciplina rada u šumi i zato se vlečka postavlja u šumi. Usled nedostatka terena dozvoljeno je prvi deo traga do prve krivine postaviti na preglednom terenu (livadi, polju, niske kulture bez podrasta), ali ne na oranju ili nađubrenom zemljištu.

Vlečke se postavljaju neposredno pred ispitivanja psa za svakog psa i sve treba po mogućstvu da budu jednake.

Pas i vodič ne smeju gledati polaganje vlečke.

Član 65.

Divljač se na vlečku vuče od mesta nastrela koje treba obeležiti sa malo iščupane dlake sa stomaka na kanapu najmanje 300 metara sa dva menjanja pravca pod tupim uglom, po mogućstvu sa vetrom u leđa (pod vetrom). Na kraju se vučena divljač, ili drugi komad sveže odstreljene divljači ostavi na vidno mesto, ne u udubljenje ili iza drveta, humke i slično.

Sudija koji je postavio vlečku se udalji istim pravcem, pod vetrom i sakrije tako da ga pas ne vidi, a on može da osmatra ponašanje psa na kraju vlečke, te drugi komad divljači vidno polaže ispred sebe. Pas može uzeti i divljač ispred sudije i doneti vodiču, to mu se ne računa kao greška.

Član 66.

Rastojanje između dve vlečke ne sme biti manje od 80 metara.

Član 67.

Dlakava divljač koja se koristi za vlečku treba da je sveže odstreljena, uredna i neoštećena.

Može se dozvoliti da vodič donese svoju lisicu za vlečku, ali ona ne sme biti lakša od 3,5 kg. i mora biti cela (glava može nedostajati). I u tom slučaju polagač vlečki mora postaviti ispred sebe drugu lisicu.

Član 68.

Sudije pokazuju vodiču obeleženo mesto nastrela – početak vlečke i pravac vlečke.

Vodič može povesti psa 20 metara na povodcu i pustiti, ali dalje ne sme pratiti psa. Pri puštanju može izdati komandu za aport i dalje ne sme uticati na psa. Svaka dalja komanda – uticaj na psa se smatra ponovnim postavljanjem na vlečku i smanjuje ocenu.

Član 69.

Kod ove discipline se ocenjuje kako pas prima vlečku (trag vučene divljači) i prati nose, da li ima volju da nađe i donese divljač vodiču i kako brzo to radi. Trag vlečke treba da prati niskim nose i ne previše brzo, dok treba što pre, bez oklevanja, da donese vodiču nađenu divljač.

Kako pas uzima, donosi i predaje dlakavu divljač se ocenjuje u disciplini aporta.

Član 70.

Kod obučenih pasa, kakvi se izvode na VGP, drugi tragovi ne smeju ometati psa, te nema opravdanja postavljati drugu vlečku za psa.

Vodič ima pravo 3 puta postaviti psa na vlečku.

Ako pas zakaže na vlečki (ne nađe divljač položenu na kraj vlečke) dobija ocenu „ne zadovoljava“ i nema bodova za tu disciplinu.

3.1.4. Donošenje (aport)

OPŠTE ODREDBE

Pas koji samostalno, bez uticaja vodiča, ne donese vodiču nađenu divljač na vlečki, pri radu na vodi, radu u polju, odstreljenu ili ranjenu, od sudija položenu ili slučajno nađenu ne može da položi ispit.

Nalaženje jednog komada divljači a donošenje drugog ne računa se kao greška.

Na vlečki lisice pas se može tri puta slati po lisicu koju ne donese od prve.

Psi koji kidaju ili zatrpavaju divljač ne mogu položiti ispit.

Član 71.

Pod donošenje (aportom) se smatra uzimanje (prihvatanje), nošenje i predaja divljači vodiču na vlečki, pri traženju izgubljene divljači ili lovu za vreme ispita.

Pravilan prihvati i nošenje je prilagođeno težini, veličini i telu divljači, nije prejako (tvrdo) ni mekano da divljač ispada iz usta psa.

Pravilna predaja je kada pas dođe do vodiča, bez komande ili na tihu komandu sedne pred njega i mirno drži u ustima divljač toliko dugo dok vodič polako ne uhvati divljač i ne izda tihu komandu da je pas pusti.

Žvakanje se ocenjuje kao greška. Psi koji tvrdo žvaću – grizu divljač ili je kidaju isključuju se sa ispita.

3.1.5. Šaranje

Član 72.

Za šaranje treba odabrati pokriven - zarastao deo lovišta (remizu, mladu šumu) bogat sa divljači da bi pas mogao pokazati rad na pretraživanju.

Šaranje se može obaviti i u polju kukuruza ili suvom trščaku do 1 ha veličine. Vrsta terena gde će se odvijati šaranje treba da bude objavljeno u raspisu za ispit.

Član 73.

Pas mora dodeljeni teren temeljno pretražiti i nađenu divljač dići ili isterati.

Svakom psu se dodeljuje novi (nepretraženi) deo terena.

Pas ima 10 minuta vremena za pretraživanje gustiša.

Član 74.

Šaranje treba tako organizovati da sudije mogu da steknu objektivnu sliku o radu psa – pre svega da li pas temeljno, sistematski i sa namerom da nađe divljač pretražuje dati teren ili samo trči kroz gusti preskačući divljač.

Sudije se moraju tako postaviti oko gustiša da mogu u potpunosti imati uvid u rad psa.

Glasnost pri dizanju divljači i kratkom gonjenju se mora evidentirati od strane sudija.

Član 75.

Vodič pušta psa za šaranje sa svog stajališta ili odlaže psa, udaljuje se od njega na vidnu daljinu i glasom ili vizuelnom komandom (mahanjem ruku, mahanje maramicom i sl.) ga šalje na šaranje.

Član 76.

Psu koji glasno goni se u ocenski list upisuje „glasan“ (gl). Psu koji ne daje glas pri dizanju i gonjenju se upisuje u ocenski list „nem“ (n). „Nemi“ pas za disciplinu šaranje ne može dobiti više od ocene „dobar“ (3).

Ako, zbog nedostatka divljači, nema prilike da se utvrdi da li je pas glasno ili nem u ocenski list se upisuje „neodređena glasnost“.

Ako sudije utvrde da pas pri šaranju glasno tera trag lisice ili zeca u ocenski list upisuju „sledoglasan (sl).

Član 77.

Kratko stajanje pri šaranju nije greška, ali ako pas stoji duže od 5 minuta jeste i smanjuje ocenu.

Član 78.

Ako pas pri šaranju uhvati divljači i donese je vodiču ne smatra se greškom. Isto važi za nađenu (odstreljenu ili ranjenu) divljač. Nošenje se ocenjuje u disciplini donošenja za tu vrstu divljači.

Član 79.

Ako pas goni zdravu divljač van gustiša u druge delove lovišta na poziv vodiča se mora vratiti, inače se smanjuje ocena.

Član 80.

Neposlušni psi koji samostalno (za sebe) love i daleko gone, ne obraćaju pažnju na komande vodiča i vraćaju se tek posle dužeg vremena ne ispunjavaju zahteve za svestranog lovačkog psa. Takvi psi se isključuju sa ispita.

3.1.6. Grmarenje

Član 81.

Grmarenja se ispituje u visokoj šumi, šumi sa podrastem, nisko obraslim prosekama šume ili gustim jednogodišnjim usevima.

Za svakog psa treba obezbediti novi teren dovoljne veličine, koliko god to lovište gde se pas ispituje dozvoljava.

Član 82.

Svakom psu moramo dati mogućnost da u praktičnom lovu pokaže temeljno pretraživanje zaraslog terena ispred lovca.

Pri tome, ako lovac ne odstreli divljač, mora da opali ispred psa barem jedan hitac iz puške na znak sudije.

Član 83.

Pas pri grmarenju mora raditi pod puškom i da se da voditi tiho bez mnogo glasnih komandi. On treba staloženo i sistematski da pretražuje gustiš tak da ga vodič može bez teškoća pratiti.

Kod ocenjivanja sudije posebno moraju obratiti pažnju da dobar kontakt između psa i vodiča.

Član 84.

Pas na nađenu divljač treba da stane, i eventualno odstreljenu divljač treba da donese vodiču.

Pri grmarenju ponašanje na pokrenutu divljač, stajanje, mirnoću na hitac i donošenje treba oceniti u tim disciplinama.

Minimalan učinak i minimalni broj bodova za rad u šumi

Ispitne discipline: rad na krvnom tragu, aport lisice preko prepreke, vlečka lisice, aport lisice na vlečki, vlečka zeca ili kunića, aport zeca ili kunića na vlečki, šaranje i grmarenje.

Za I nagradni razred:

Minimalni učinak:

Rad na remenu „vrlo dobar“(4), u ostalih sedam disciplina najmanja ocena „dovoljan“ (2)

Minimalan broj bodova 90.

Za II nagradni razred:

Minimalni učinak:

Rad na remenu „dobar“ (3), u ostalih 7 disciplina „dovoljan“ (2).

Za III nagradni razred:

Minimalni učinak:

Dovoljna ocena u svim disciplinama sem vleček lisice, nošenje lisice pri vlečki i nošenja lisice preko prepreke.

Minimalan broj bodova 48.

BELEŠKA: eventualni bodovi za dodatne discipline obilježavanja i pokazivanja divljači na kraju krvnog traga se ne računaju prilikom određivanja nagradnog razreda.

3.2.Rad na vodi

UVOD

Rad pasa na vodi je izuzetno važan jer služi pronalazenju mrtve i ranjene barske divljači koju lovac bez psa nikako ne bi mogao naći, te prema tome služi etičkom lovu.

Uloga ispitivanja psa na disciplinama u vodi je da ustanovi da li je pas u lovnoj praksi sposoban i osposobljen da u dubokoj vodi zarasloj sa trskom i ševarom traži, prati i nađe ranjenu divljač i nađe odstreljenu divljač koja je pala u vodu i donese je vodiču.

Rezultati ispita služe za dokumentaciju i informacije koje pomažu u uzgoju sa jedne strane i pomažu u razvijanju etičkog lova i odnosa sa prirodom.

VODA

Vodena površina na kojoj se psi ispituje mora imati minimalno 0,25 ha površine, najmanju širinu od 6 metara, površinu zaraslu trskom i šašom oko 500 kvadratnih metara tako da patka u njoj ima mogućnosti za beg.

Voda mora biti toliko duboka da pas mora u njoj plivati, i tako zarasla da patka pri begu pred psom lako i uspešno iskoristi svoju prirodnu fiziološku prednost barske divljači.

Organizator određuje lice koje će na ispitu biti odgovorno za rad na vodi i koje će striktno primeniti odredbe ovog Pravilnika. Osim odgovornog lica i organizator snosi odgovornost za primenu odredaba Pravilnika.

PATKE

Za ispitivanje pasa u disciplinama na vodi koristimo odrasle i zdrave divlje patke. Da bi onemogućili da odlete na jednom krilu im posećemo tri letna pera.

Patke moraju biti tako da gajene da pre ispita da poznaju vodu, da dobro plivaju, rone i da su sposobne za beg u zaklon. Patke neposredno pred ispit treba da imaju priliku da podmažu perje.

Ukoliko se patke donose neposredno pred ispit na teren treba ih tako držati da ne budu ugrožene događanjima na ispitu.

Vreme ispitivanja sa jednom patkom ne sme da pređe 15 minuta.

Ukoliko pas donese živu patku moramo je na lovački ispravan način usmrтити.

Mrtve patke se čuvaju odvojeno od živih.

Kaveze sa patkama držimo tako da ih pas koji se ispituje ne može naći.

USLOVI ZA ISPITIVANJE PASA

Pas se može ispitati na discipline na vodi samo ako je pokazao da nije streloplašljiv i da donosi patku iz vode.

Pse mogu voditi samo vodiči koji imaju važeću lovnu kartu. Izuzeci su dozvoljeni samo u interesu uzgoja i moraju se obrazložiti.

Psi koji su plašljivi na pucanj, streloplašljivi, plaše se od divljači, ne aporteraju patku ne mogu se dalje ispitivati.

Na svakom ispitu treba imati na raspolaganju iskusnog i proverenog psa za rad na vodi – aporteru, ako ispitanik zakaže pri radu (donošenju).

U principu svaki pas se ispituje samo na jednu patku. Izuzetno se može upotrebiti druga ako sudije nisu mogle da steknu utisak o radu i ocene ga (pre vremene otpлива, neće da uđe u zaklon, slučajno odleti itd.).

Psi koji su već jednom dobili najmanju ocenu „dovoljan“ (2) za disciplinu „traženje izgubljene patke“ se više ne ispituju, već im se upisuje prethodna ocena.

To ne važi za pse koji su ispitani na međunarodnim manifestacije (IKP, Hegewald).

Ako pas prvi put ne položi ispit, dozvoljen je još jedan pokušaj. U tom slučaju se ne ispituje u svim disciplinama. Psu koji drugi put polaže VGP se sve ocene za discipline koje je položio na prvom ispitu prepisu u novi ocenski list, sa napomenom kada je položio. Oni se dalje ispituju samo za discipline koje pas prvi put nije položio. U te svrhe vodič mora uz prijavu priložiti kopiju ocenske liste sa prvog polaganja.

Svaka ocena u disciplini „rad na živoj patki“ se upisuje u osnovni dokument psa (ocenski list za uzgojnu smotru, obrazac br. 3).

ISPITNE DISCIPLINE NA VODI

1. Pretraživanje zarasle vodene površine bez patke
2. Streloplašljivost
3. Traženje izgubljene patke
4. Rad na živoj patki i
5. Donošenje (aport) patke

3.2.1. Pretraživanje (šaranje) u obrasloj vodi bez patke

Član 85.

Pas treba da uđe na jednokratnu komandu vodiča u vodu, bez daljeg podsticaja od njega, da pretraži trsku i ševan, da nađe patku i digne je (ako je ima).

Pri pretraživanju obrasle vode pas treba da pokaže volju za nalaženjem, vodoljubivost i da temeljno pretraži zadati teren (vodu). Vodič ima pravo da podstiče psa znakovima rukom i glasom, ali trajan uticaj na psa smanjuje ocenu.

Pretraživanje obrasle vode traje najviše 10 minuta.

Ako pas pri radu nađe živu patku i pruži se prilika za odstrel ocenjuje se shodno članu 91.

3.2.2. Streloplašljivost

Član 86.

Jedna odstreljena patka se baci u vodu koliko god se može daleko tako da pas to vidi. Vodič izdaje komandu „donesi“ (aport)! Pas koji u roku od 1 minuta ne uđe u vodu za patkom se ne ispituje dalje.

Član 87.

Dok pas liva prema patki ispaljuje se jedan hitac sačmom u pravcu patke, pazeći da se pas ne povredi. Pas mora samostalno (bez dodatne komande) doneti patku. Ako se na pucanj uplaši, tj. vrati a da ne donese patku ne može položiti ispit.

Samo donošenje patke se ocenjuje u disciplini donošenja patke.

3.2.3 Traženje izgubljene patke u obrasloj vodi

Član 88.

Ova disciplina sledi neposredno iza ispitivanja streloplašljivosti.

Mrtva patka se baca što dalje u gusto obrasli deo vode tako da pas mora plivati do nje po mogućstvu preko otvorene vode (baca se na manje ostrvo trske – šaša nasuprot obale). Pas i vodič ne smeju videti bacanje patke.

Član 89.

Vodiču se pokazuje pravac - mesto gde približno leži patka. Vodič pušta psa, sa mesta udaljenog najmanje 30 metara od patke. Pas mora naći patku i samostalno je doneti vodiču. Vodič ima pravo da usmerava i bodri psa, ali stalan uticaj na psa (bacanje kamena, pucanj, glasne česte komande) smanjuju ocenu.

Član 90.

Pas koji u ovoj disciplini ne dobije minimalnu ocenu „dovoljan“ (2) se ne ispituje dalje. Ako pas ne donese nađenu patku ocenjuje se ocenom „nedovoljan“ (0).

3.2.4. Rad na živoj patki

Član 91.

U zarasli deo vode se pušta živa patka (onesposobljena da odleti) bez obeležavanja mesta puštanja. Pas ne sme videti ispuštanje patke.

Vodič pušta psa na puškomet od ispuštanja patke uz komandu „traži“!

Pas treba samostalno da traži i nađe i prati ili uhvati patku. Vodič ima pravo da usmerava i podstiče psa, ali prekomeran uticaj na psa smanjuje ocenu.

Ukoliko pas nađe patku i prati je, te istera na čistu vodenu površinu - ogledalo, patka treba da se odstrelji, ako je moguće od strane vodiča ili drugog za to određenog lica, pazeći pri tom na bezbednost svih prisutnih.

Pas treba odstreljenu ili uhvaćenu patku samostalno da donese vodiču. Ako pas ne donese vodiču odstreljenu ili ranjenu patku ne može dobiti veću ocenu od „ne zadovoljava“ (0).

Sudije mogu prekinuti rad psa ako su stekli utisak o radu psa i mogu da ga ocene u ovoj disciplini čak i kada se patka ne odstrelji pred psom.

Pas koji prilikom prvog nalaženja ne donese patku ne ispituje se dalje.

Ukoliko pas u radu nađe drugu patku (a ne onu puštenu) njegov rad se ocenjuje isto.

Član 92.

Sudije mogu prekinuti rad psa ako steknu utisak da rad psa ne odgovara zahtevima ispita.

3.2.5. Donošenje patke

Donošenje patke (aport) se ocenjuje shodno opštem delu pod brojem 3.1.4. o donošenju pri radu u šumi i članu 71. ovog pravilnika.

Član 93.

Ukoliko pas pusti patku da bi se otrešao ne može da dobije veću ocenu od „dobar“ (3). Ukoliko se pas otreše bez da je ispustio patku ocena se ne smanjuje.

Ukoliko pas nakratko pusti divljač da bi popravio zahvat ocena se ne smanjuje.

Kod ocene se uzima srednja vrednost ocena svih donošenja pri radu na vodi. Ako je bilo koje donošenje ocenjeno sa „ne zadovoljava“ (0) ili nije ispitan, konačna ocena za donošenje može biti samo „ne zadovoljava“ (0) ili „nije ispitan“.

Minimalan broj bodova i minimalan učinak za rad na vodi

Ispitne discipline:

1. Pretraživanje zarasle vodene površine bez patke
2. Streloplašljivost
3. Traženje izgubljene patke
4. Rad na živoj patki i
5. Donošenje (aport) patke

Za I nagradni razred:

Minimalan učinak:

Položena streloplašljivost (pas se ne boji hica u vodu), za ostale 4 discipline minimalna ocena „dovoljan“ (2).

Minimalan broj bodova 36.

Za II nagradni razred:

Minimalan učinak:

Položena streloplašljivost (pas se ne boji hica u vodu), za ostale 4 discipline minimalna ocena „dovoljan“ (2).

Minimalan broj bodova 30.

Za III nagradni razred:

Minimalan učinak:

Položena streloplašljivost (pas se ne boji hica u vodu), za ostale 4 discipline minimalna ocena „dovoljan“ (2).

Minimalan broj bodova 22.

3.4. Rad u polju

Pri radu u polju se ispituju i ocenjuju sledeće discipline:

1. Nos
2. Pretraživanje
3. Stajanje (markiranje)
4. Ponašanje na pernatu divljač i povlačenje
5. Aport izgubljene pernate divljači
6. Vlečka pernate divljači
7. Aport pernate divljači

Član 94.

Za ispitivanje pasa u polju treba obezbediti lovišta bogata pernatom divljači koje omogućavaju procenu lovačkih karakteristika i mogućnost temeljnog ocenjivanja pasa.

Svaki pas mora dobiti više prilika za kontakt sa fazanima (ili jarebicama) da bi sudije mogle doneti adekvatnu ocenu rada pasa, posebno discipline kvaliteta nosa.

3.4.1. Nos

Član 95.

Pas pokazuje kvalitet mirisa čula – nos - korišćenjem vetra, načinom i daljinom na koju registruje divljač, kako često nalazi divljač, kako reaguje na mesta gde je divljač prethodno boravila, reagovanjem na mirise malih ptica i kako markira i povlači na divljač (nalazi – prati divljač koja se izvlači).

Član 96.

Ukoliko sve pse u polju ispituje jedna sudijska grupa druge sudijske grupe moraju da im iznesu svoja zapažanja o kvalitetu nosa pri radu u šumi i na vodi da bi mogli formirati odgovarajuću ocenu.

3.4.2. Pretraživanje

Član 97.

Kod ocenjivanja pretraživanja nije odlučujuća brzina već živahnost, istrajnost - ujednačen tempo, volja da se nađe divljač i sistematičnost pri savlađivanju terena. Traženje treba da je neprekinuto i trajno.

Ocena pretraživanja je to veća ako se pas prilagođava terenu, vetru, vrsti divljači i kvalitetu svoga nosa.

Pored toga mora se uzeti u obzir kako pas dopušta da se njime upravlja i kako izvršava naredbe (zvučne i vizuelne) svog vodiča.

Član 98.

Svakom psu treba dati prilike da radi na terenu sa dobrim zaklonom.

3.4.3. Stajanje

Član 99.

Dobro stajanje je kada pas koji oseti divljač koja pred njim zalegne i ne beži nepomično stane ili legna i tako ostane sve dok vodič lagano ne dođe do njega i ne opali miran, neiznuđen hitac.

Ukoliko pas više puta napusti – ostavi „zataji“ divljač koju je osetio, a da je ne markira, isključuje se iz daljeg ispitivanja.

3.4.4. Ponašanje na divljač pri markiranju i povlačenje (kule)

Član 100.

Pored stajanja na divljač su i ponašanje pred divljači i povlačenje na divljač koja se izvlači važni delovi rada u polju.

Pri markiranju pas treba da zauzme karakterističnu „napetu“ pozu, elegantno se kreće, karakteristično „ukočeno“ drži glavu, telo i noge čim njuhom oseti divljač.

Povlačenjem pas pokazuje da je ispred njega svež trag divljači ili divljač koja se kreće – pokuša da pobegne, da se izvuče. Pas treba mirno da prati divljač, da stane kada ona stane i na kraju da istrči ispred nje i stane, da je „blokira“ i tako omogući lovcu hitac.

Član 101.

Ukoliko pas nema priliku da povlači na divljač jer divljač čvrsto leži, ocena se ne smanjuje.

3.4.4. Aport izgubljene pernate divljači

OBJAŠNJENJE

Ukoliko pas pri radu naiđe na ranjenog ili mrtvog fazana treba da ga prati, uhvati – uzme i donese vodiču.

Ukoliko pas nema prilike da prati sveže ranjenu i uhvati je i donese i nađe sveže odstreljenog fazana (što je najčešći slučaj) radi se aport izgubljenog fazana i vlečka fazana.

Pas koji u radu nađe i uhvati ranjenog ili mrtvog fazana i ne donese vodiču ne ispituje se dalje.

Član 102.

Teren na kome se ispituje - traži izgubljen fazan mora da je tako obrastao i ima zaklon da pas ne vidi fazana koji je postavljen, tj. mora ga tražiti i naći nosećem. Širina terena mora biti najmanje 80 metara.

Član 103.

Jedan sudija postavlja mrtvog fazana tako da pas i vodič to ne vide. On postavlja fazana i vraća se ostalim sudijama niz vetar da ga pas ne sledi.

Po isteku 5 minuta sudije pokazuju pravac vodiču gde je položen faza. Vodič pušta psa na vetar 40-50 metara od postavljenog fazana komandom „traži“.

Pas treba sa voljom i samostalno da pretraži teren, nađe i donese fazana vodiču. Pri pretraživanju vodič može da prati psa pri pretraživanju i da ga podstiče.

Pas pri pretraživanju mora sistematično pretražiti teren, koristeći nos i pokazati želju da nađe divljač.

3.4.5. Vlečka fazana

Član 104.

Vlečku pernate divljači postavlja sudija u dužini od 200 metara, na obraslom terenu sa dve krivine pod tupim uglom.

Vlečka na pernatu divljač se radi po istim odredbama kao vlečka dlakave divljači (članovi od 63 do 70 ovog pravilnika) i po članu 40.1 do 40.8 Pravilnika o jesenjem uzgojnom ispitu (HZP).

3.4.6. Donošenje pernate divljači

Član 105.

Donošenje pernate divljači (aport) se ocenjuje shodno opštem delu pod brojem 3.1.4. o donošenju pri radu u šumi i članu 71. ovog pravilnika.

Pri donošenju ocene kod ove discipline treba da se uzmu u obzir svi aporti pri radu u polju. Ukoliko je pas dobio ocenu „ne zadovoljava“ (0) ili nije ispitan pri jednom od aporta u polju (traženje izgubljenog, vlečka...) pas ne može dobiti veću ocenu od „ne zadovoljava“ (0) ili mu se upisuje da nije ispitan na tu disciplinu.

Minimalni učinci i minimalan broj bodova za nagradne razrede pri radu u polju

Pri radu u polju se ispituju i ocenjuju sledeće discipline:

1. Nos
2. Pretraživanje
3. Stajanje (markiranje)
4. Ponašanje na divljač i povlačenje
5. Aport izgubljene pernate divljači
6. Vlečka pernate divljači
7. Aport pernate divljači

Za I nagradni razred

Minimalni učinak:

U disciplinama nos, traženje i stajanje najmanja ocena „dobar“ (3) u ostalim disciplinama ocena „dovoljan“ (2).

Minimalni broj bodova 85.

Za II nagradni razred

Minimalni učinak:

U disciplinama nos i stajanje najmanja ocena „dobar“ (3), u ostalim disciplinama najmanja ocena „dovoljan“ (2).

Minimalan broj bodova 70.

Za III nagradni razred

Minimalan učinak:

Najmanja ocena „dovoljan“ (2) u svim disciplinama.

Minimalan broj bodova 55.

3.5. Poslušnost

U ovoj grupi disciplina se ispituju sledeće discipline:

1. Opšta poslušnost
2. Ponašanje na stajalištu
3. Hodanje na povodcu
4. Hodanje „uz nogu“ bez povodca
5. Odloživost
6. Ponašanje na pernatu divljač
7. Ponašanje na dlakavu divljač i
8. Mirnoća na hitac

Član 106.

Poslušnost je osnov obuke i preduslov za svaku lovnu upotrebljivost psa. Takođe je odraz temeljne i stručne obuke.

Zbog toga je od velike važnosti pratiti i oceniti poslušnost psa za celo vreme ispita, ne samo zbog psa koliko zbog njegove lovne upotrebljivosti. Za vreme ispitivanja treba da se stvori uslovi koji su što bliži pravom, realnom lovu.

Član 107.

Pas koji duže vreme van uticaja svog vodiča i izbegava da mu se podčini, te time ugrožava tok ispita, neće biti ispitan do kraja.

Član 108.

Ako na svestranom ispitu sude više sudijskih grupa, sudijske grupe za pojedine oblasti ispitivanja (šuma, voda, polje) ispituju i ocenjuju poslušnost u sledećim, njima dodeljenim disciplinama, a koje im gravitiraju:

1. SUDIJSKA GRUPA ZA ŠUMU – opštu poslušnost, ponašanje na stajalištu, vođenje na povodcu, praćenje uz nogu bez povodca i odloživost;
2. SUDIJSKA GRUPA ZA VODU – opšta poslušnost;
3. SUDIJSKA GRUPA ZA POLJE – opštu poslušnost, ponašanje na pernatu divljač, ponašanje na dlakavu divljač i mirnoću na hitac. Opšta poslušnost se utvrđuje na sastanku svih sudijskih grupa, na osnovu zapažanja svih sudija koji sude ispit.

Ukoliko jedna sudijska grupa sudi sve discipline, sudije za vreme celokupnog ispitivanja pasa unose zabeleške o poslušnosti pasa u svim disciplinama, čak i o poslušnosti onih pasa koji ne rade tog momenta.

3.5.1.Opšta poslušnost

Član 109.

U ovoj disciplini se ocenjuje ponašanje psa koje je povezano sa poslušnošću a koja nije vezana za određene discipline, pre svega ponašanje psa koji ne radi.

Poslušnost se iskazuje u tome kako se pas da voditi pri lovu, kako i u kolikoj meri lovi za i sa vodičem, da sve komande svog vodiča (pokret, glasovnu komandu, mig) brzo razume i izvrši sa voljom, da je miran dok drugi psi rade, da ne vuče povodac, ne laje, ne cvili ili zavija i da u lovu ne ometa svog vodiča i ostale lovce.

3.5.2.Ponašanje na stajalištu

Član 110.

Kod ove discipline se šuma ili gustiš teraju od strane pogoniča, simulira se pogon, a vodiči sa psima, slobodnim ili na povodcu, postavljaju od strane sudija na rub gustiša na čeku. Pogoniči uobičajeno galame, i više puta opale iz puške. Vodiči na stajalištu – čeki takođe opale po dva hica na znak sudija.

Pas se mora ponašati mirno na stajalištu, ne sme lajati, cvileti, zatezati povodac ili se udaljiti od vodiča.

Član 111.

Pas koji je na stajalištu na povodcu ne može dobiti veću ocenu od „dobar“ (3).

3.5.3.Hodanje na povodcu

Član 112.

Vodič pri ovoj disciplini treba da prolazi blizu drveća i da ih obilazi sa obe strane. Pas na povodcu treba da prati lovca pored leve noge tako da ne zaplete povodac u drveće ili žbunje, da ne vuče napred ili nazad i da ne ometa lovca u brzom kretanju.

Svako zaplitanje povodca ili povlačenje psa povocem smanjuje ocenu.

Sudije treba da ocenjuju ponašanje psa na povodcu za vreme svih disciplina i da beleže.

3.5.4.Slobodno hodanje uz nogu

Član 113.

Ova disciplina se ispituje na šumskom putu, stazi za prikradanje (pirš) ili stazi na livadi. Nevezani pas treba bez glasne komande da blisko prati vodiča uz levu nogu ili iza noge.

Pri tom vodič treba da prođe najmanje 50 metara promenljivim tempom, da menja pravac kretanja, da više puta stane pri čemu pas treba odmah da se zaustavi ili sedne.

3.5.5.Odloživost

Član 114.

Vodič vodi nevezanog psa pored ili iza noge do tačke koje mu određuju sudije i koja je udaljena najmanje 100 metara od ostalih učesnika ispita i pasa.

Ovde ostavlja – zaleže slobodnog psa pored nekog predmeta – ranca, lovačke torbe, jakne, lovačkog štapa. Pri tom što tiše mu izdaje komandu za mesto.

Dozvoljeno je ostaviti psa sa prikačenim povodcem na okovratnik, ali pri tom pas ne može dobiti veću ocenu od „dobar“ (3).

Član 115.

Zatim se vodič polako i tiho udalji od psa do tačke koje su mu sudije odredile i koja je udaljena najmanje 30 metara od psa i sakrije tako da ga pas ne vidi. Pri tome se vodič ne sme osvrutati i obraćati psu.

Član 116.

Zatim vodič ispaljuje dva hica u razmaku od najmanje 10 sekundi. Pas pri tom mora da ostane na mestu dogod se vodič ne vrati do njega.

Ukoliko napusti mesto, ako laje ili cvili ne može dobiti veću ocenu od „ne zadovoljava“ (0). Pas sme da digne glavu visoko i da ustane na prednje noge. Odstupanje do 5 metara ne važi kao napuštanje mesta, ali smanjuje ocenu.

Lovačko ponašanje i mirnoća su presudni za ocenu u ovoj disciplini.

3.5.6.Ponašanje na pernatu divljač

Član 117.

Pas ne sme bez komande da juri za poletelom pernatom divljači.

3.5.7.Ponašanje na dignutu dlakavu divljač

Član 118.

Pas treba da odustane od jurenja za dignutom dlakavom divljači na komandu koja može biti i višestruka i oštra.

Pas koji više od 2 puta pojuri dlakavu divljač i pored komande za povratak ne može dobiti I nagradu.

Član 119.

Goniči dlakave divljači koji se iznova i dugo ne vraćaju iz ganjanja i pored višestrukih komandi dozivanjem i zviždukom, i time uskraćuju sebi dalje ispitivanje, se isključuju iz daljeg ispitivanja jer su neupotrebljivi za lov.

Član 120.

Ako se pas može ispitati samo na jednu vrstu divljači pri pokretanju, i to je dovoljno. Upisuje se ocena u ocensku listu, a u drugu kolonu se ubacuje crtica. Ali ako pas zakaže kod te jedne vrste divljači i odjuri je dobija ocenu „ne zadovoljava“ (0).

3.5.8.Mirnoća na hitac

Član 121.

Ova disciplina se može oceniti samo na hitac pri poletanju ili odskakanju divljači koje je pas video.

Za ocenjivanje mirnoće na hitac se pred svakim psom treba opaliti po mogućstvu barem jedan hitac pri pokretanju divljači, može i od strane sudija.

Za vrlo dobru ocenu pas ne sme da krene za poletelom ili pokrenutom divljači, na pernatu divljač bez komande.

Minimalni učinci i minimalan broj bodova za nagradne razrede u grupi disciplina poslušnost

U ovoj grupi disciplina se ispituju sledeće discipline:

9. Opšta poslušnost

10. Ponašanje na stajalištu

11. Hodanje na povodcu

12. Hodanje „uz nogu“ bez povodca

13. Odloživost

- 14. Ponašanje na pernatu divljač
- 15. Ponašanje na dlakavu divljač i
- 16. Mirnoća na hitac

Za I nagradni razred

Minimalni učinak:

U disciplinama ponašanje na stajalištu, hodanje na povodcu, slobodno „uz nogu“, mirnoća na pernatu ili dlakavu divljač i mirnoća na hitac minimalno „dovoljan“ (2),

Minimalan broj bodova 43

Za II nagradni razred

Minimalni učinci:

U disciplinama hodanje na povodcu, „uz nogu“ bez povodca, odloživost, ponašanje na pokretanje dlakave ili pernate divljači ili ponašanje na pucanj najmanje „dovoljan“ (2).

Minimalan broj bodova 40.

Za III nagradni razred

Minimalni učinci:

U disciplinama hodanje na povodcu, „uz nogu“ bez povodca, odloživost, ponašanje na pokretanje dlakave ili pernate divljači ili ponašanje na pucanj najmanje „dovoljan“ (2).

Minimalan broj bodova 38.

Član 122.

Maksimalno dostižni bodovi po grupama disciplina:

		Dodatni bodovi za oblažavanje i pokazivanje mrtve divljači na tragu	
Rad u šumi	124	16	12
Trag od prethodnog dana			
Trag od istog dana	112		
Rad na vodi	44		
Rad u polju	104		
Poslušnost	68		
<hr/>			
S V E G A:			
Trag od prethodnog dana	340		
Trag od istog dana	328		

Sledi pregledna tabela za minimalne učinke i minimalne ocene za sve discipline i oblasti ispitivanja na svestranom ispitu.

PREGLEDNA TABELA ZA MINIMALNE UČINKE I OCENE PO NAGRADNIM RAZREDIMA ZA SVE GRUPE DISCIPLINA

GRUPA DISCIPLINA	Maximalno moguć broj bodova	Potreban minimalan broj bodova			Minimalni uslovi		
	Noćni trag/dnevni trag	I NAGRADNI RAZRED	II NAGRADNI RAZRED	III NAGRADNI RAZRED	I NAGRADNI RAZRED	II NAGRADNI RAZRED	III NAGRADNI RAZRED
ŠUMA	124/112 16 bod. obilježivač 12 bod. pokazivač	90	80	48	Rad na remenu „vrlo dobar“ u ostalih 7 discip. „dovoljan“	Rad na remenu „dobar“ ostalih 7 disciplina „dovoljan“	Najmanje „dovoljan“ u svim disciplinama izuzev vlečke lisice ili apert lisice preko prepreke
VODA	44	36	30	22	Strelomiran, u ostalim disciplinama „dovoljan“	Strelomiran, u ostalim disciplinama „dovoljan“	Strelomiran, u ostalim disciplinama „dovoljan“
POLJE	100	85	70	55	Nos, pretraživanje i marka „dobar“, u ostalih 4 disciplina najmanje „dovoljan“	Nos, pretraživanje i marka „dobar“, u ostalih 5 disciplina najmanje „dovoljan“	U svim disciplinama najmanje „dovoljan“
POSLUŠNOST	68	43	40	38	Ponašanje na stajalištu, hodanje na povodcu, „uz nogu“ bez povodca i odlaganje minimalno „zadovoljavajuće“, ponašanje pred permatom ili dlakavom divljsči ili mirnoća na hitac „dovoljan“	Ponašanje na stajalištu, hodanje na povodcu, „uz nogu“ bez povodca i odlaganje minimalno „zadovoljavajuće“, ponašanje pred permatom ili dlakavom divljsči ili mirnoća na hitac „dovoljan“	Ponašanje na stajalištu, hodanje na povodcu, „uz nogu“ bez povodca minimalno „zadovoljavajuće“, ponašanje pred permatom ili dlakavom divljsči ili mirnoća na hitac „dovoljan“
UKUPNO:	340/328	254	220	163			

Dodatni bodovi za obilježavanje (16) i pokazivanje mrtve divljači (12) se ne uračunavaju u minimalno potreban broj bodova

IV SUĐENJE

4.1. Sudije

Član 123.

Najvažniji zadatak sudija je da ustanove - istaknu radne (lovne) pse čvrstih nerava, velike volje za lov, vodljive i poslušne, da evidentiraju njihova dostignuća i osobina i da ih odvoje od pasa sa slabim nervima, bez volje za rad, teško vodljive i neposlušne. Za to je potrebno temeljno ispitivanje i ocenjivanje u svim disciplinama kako je navedeno u ovom pravilniku.

Član 124.

Objektivnost ocena na ovom ispitu zavisi od kvaliteta sudija, te zbog toga na svestranim ispitima treba da sude proverene i stručne sudije za rad VII FCI grupe pasa koji su iskusni lovci i vodiči pasa.

Član 125.

Sudije za svestrani ispit i glavnog sudiju ispita zajedno određuju Stručna komisija i Upravni odbor Srpskog Deutsch Drahthaar Kluba.

Samo se u izuzetnim slučajevima, ukoliko iz neprevidivih razloga izostane određeni sudija i nema vremena za zamenu, sme mesto njega da sudi jedan iskusen

lovac i vodič pasa, pored dvoje sudija. Njegovo angažovanje se mora obrazložiti u opštem izveštaju sa ispita.

Član 126.

Jedna sudijska grupa se mora sastojati od najmanje 3 člana.

Sve sudije moraju detaljno poznavati Pravilnik o svestranom ispitu.

U sudijskoj grupi se odluke donose većinom glasova. Ukoliko je potrebno u slučaju jednakog broja glasova mišljenje glavnog sudije je merodavno.

Glavni sudija je odgovoran da se odredbe ovog pravilnika primenjuju u potpunosti, kao i za odluke sudijske grupe.

Glavni sudija komunicira sa vodičima, ostale sudije mogu davati izjave u vezi ispita samo sa dozvolom glavnog sudije.

Član 127.

Suđenje je otvoreno za javnost (transparentno) i po završetku određene discipline sudije se povlače na usaglašavanje ocena posle čega na licu mesta upoznavaju vodiče i publiku sa svojim ocenama i zaključcima.

Svaki vodič može, nakon formiranja ocena, da zatraži informacije o ocenama svog psa.

Član 128.

Ukoliko neki od sudija bude nadglasan, a smatra da je odluka protivna odredbama i smislu ovog pravilnika, može zatražiti odlaganje donošenja ocene do kraja ispita i mora izneti svoj prigovor na sudijskom sastanku po završetku ispita kada se donosi odluka po spornoj oceni od strane svih sudija i vođe ispita većinom glasova. Na donetu odluku sudijskog veća nema prava prigovora.

Član 129.

Sudija ne može ocenjivati psa na ispitu kojeg je sam odgajao ili obučio. To važi i za potomstvo u 1. generaciji tih pasa.

Takođe ne sme ocenjivati psa vodiča ili vlasnika koji sa njim u srodstvu do 3. stepena, ili koji žive sa njim u zajednici.

Član 130.

Vođa ispita ne može voditi pse na ispitu koji vodi.

4.2.Sudijski sastanak

Član 131.

Ukoliko u toku suđenja dođe do suprotnih mišljenja među sudijama u smislu člana 128. odmah po završetku ispita se održava sudijsko veće kome predsedava vođa ispita.

Član 132.

Sudije, ili sudijske grupe, po završetku ispita (a pre sudijskog veća ako ga ima) moraju da se sastanu i utvrde ocene za pse ispitane na datom ispitu, uz napomenu da, ukoliko postoji više sudijskih grupa, ocene o nosu, poslušnosti i apertu budu dopunjene primedbama svih grupa i tek tada formirane konačno.

Po završetku određivanja ocena date ocene se ne mogu menjati, sem ako je ograđeno o pravilnik po članu 128. i to potvrdi sudijsko veće.

Član 133.

Na sudijskom sastanku glavni sudija grupe pročitava ocene koje je dala njegova grupa, a glavne sudije drugih sudijskih grupa (ako ih ima) saopštavaju primedbe i procene svoje grupe za discipline nos, poslušnost i aport za pojedinačne pse da bi nadležna sudijska grupa formirala konačne ocene za te discipline.

Takođe se saopštavaju i ocene za pse koji su isključeni sa ispita, tj. nisu položili ispit, kao i razlog zbog čega su isključeni. To se upisuje u opšti izveštaj sa ispita. Svaka eventualna odlična ocena (4h) se mora obrazložiti.

Pri čitanju ocena se iza svake opisne ocene se izgovara cifra – brojana ocena koja se unosi u pojedinačne ocenske listove pasa.

Takođe se objavljuje ocena – ukupni broj bodova koje je pas osvojio, kao i nagradni razred koji je pas osvojio na svestranom ispitu (VGP) sa učincima i minimalno potrebnim bodovima koje je osvojio za osvojeni nagradni razred.

Član 134.

Na kraju se vrši rangiranje pasa na osnovu broja osvojenih bodova.

Ako dva psa u istom nagradnom razredu imaju isti broj bodova rangira se na osnovu oštine pa starosti.

Najbolje plasiranim psima se mogu dodeliti razne nagrade. Nagrada se mora objaviti u raspisu za ispit kao motivacija za vodiče.

Član 135.

Ocene donete na sudijskom sastanku se unose u pojedinačne ocenske listove, a pregled ocena svih pasa po redosledu uspešnosti se unosi u zbirni ocenski list. Te ocenske listove potpisuju sudije grupe (pojedinačne) i glavne sudije grupa (zbirne), kao i vođa ispita.

Član 136.

Ocenu koju je pas dobio u bodovima sa nagradnim razredom, starošću traga koje je pas izradio, datumom, mestom i vrstom ispita (SI-VGP) upisuje vođa ispita u radnu knjižicu ili rodovnik psa na za to određeno mesto i overava pečatom Kluba ili regionalne grupe Kluba.

Ukoliko pas nije položio upisuje se „nije položio“ i razlog nepolaganja.

Ukoliko vodič ne podnese rodovnik iz bilo kog razloga ne upisuju se ocene niti se uručuju eventualne nagrade.

4.3. Izveštavanje (administracija) sa ispita

Član 137.

Radi regularnosti ispita, validnosti ocena koje su opisane u rodovnika, unošenja podataka u Klubsku knjigu svestranih radnih pasa i čuvanja u arhivi za dalje analize i publikovanja vođa ispita je dužan da u roku od 3 nedelje po završetku ispita dostavi u potpunosti i čitko ispisana sledeća dokumenta (formulare):

1. KSS-u 1 primerak opšteg izveštaja, po 1 primerak pojedinačnog ocenskog lista sa svestranog ispita za svakog psa i zbirni ocenski list za svestrani ispit;

2. Sekretaru Srpskog Deutsch Drahthaar Kluba 1 primerak opšteg izveštaja, po 1 primerak pojedinačnog ocenskog lista za svakog psa i zbirni ocenski list i

3. Glavnom Klubskom vođi uzgoja 1 primerak pojedinačnog ocenskog lista svakog psa.

V RED NA SVESTRANOM ISPITU

Član 138.

Preduslov za svestrani ispit su lovišta bogata sitnom divljači, dovoljne površine pod šumom i gustišem, kao i vodene površine dovoljno velike i obrasle da bi se psi mogli ispitati po disciplinama Pravilnika.

Organizator mora voditi računa da su ovi uslovi ispunjeni.

Broj pasa koji se mogu prijaviti na ispit mora biti u saglasnošću sa mogućnošću ispitivanja u datom lovištu, na prvom mestu količinom divljači.

Pri čuvanju i transportovanju divljači za ispit mora se voditi računa da ona ne primi mirise koji su joj strane.

Član 139.

Odgovornost za uspeh ispita snosi organizator i vođa ispita.

Član 140.

Vodiči prijavljuju pse na obrazcu br. 2 „PRIJAVA“ u roku koji određuje organizator i koji je objavljen prilikom oglašavanja ispita.

Vodič plaća određenu kotizaciju prilikom prijave na ispit, do određenog datuma. Kotizacija se ne vraća ako se pas ne pojavi na ispitu. Kotizacija se može vratiti samo do kraja roka za prijavu, na zahtev vodiča – vlasnika.

Ukoliko se kotizacija ne plati do kraja roka za prijavu pas neće biti primljen za ispit (smatra se da nije prijavljen).

Član 141.

Kuje u teranju se mogu privesti na ispit samo uz izričitu dozvolu vođe ispita.

Vodiči su dužni da o tome obaveste ostale učesnike i sudije pre početka ispita i da tako vode pse da ne ometaju ostale pse na ispitu.

Član 142.

Vodiči na ispit moraju pristupiti obučeni lovački, da imaju legalno oružje (za koje poseduju oružni list), da ponesu dovoljan broj patrona za ispit i da imaju važeću lovnu kartu.

Vodičima koji ne poseduju lovnu kartu mora odobriti Stručna komisija Kluba učešće na ispitu sa obrazloženjem. Mesto njih će na ispitu pucati od strane organizatora za to određeno lice.

Član 143.

Na ispitu nije dozvoljena upotreba nikakvih pomoćnih sredstava za obuku pasa na psima.

Član 144.

Svi vodiči i posmatrači koji prisustvuju ispitu moraju da se povinuju nalogima vođe ispita, sudija i redara.

Oni ne smeju nikako da ometaju pse pri radu i sudije pri ocenjivanju.

Član 145.

Ako neki od pasa ne ispuni minimalne uslove za III nagradni razred i ne dobije minimalno potreban broj bodova u jednoj od oblasti ispitivanja isključuje se iz daljeg ispitivanja.

Član 146.

Iz daljeg ispita se isključuju:

1. Psi koji kidaju divljač;
2. psi koji zakopavaju divljač;
3. psi koji zakažu (ostave) na divljač;
4. psi koji gone zeca i koji uopšte ne slušaju komande (van ruke);
5. pse koji se plaše hica, ruke i divljači;
6. psi slabog karaktera;
7. psi koji ne aportiraju;
8. psi koji tvrdo žvaću i čupaju divljač i
9. psi koji zakažu na vodi (streloplašljivi, ne traže i ne donesu izgubljenju patku).

Član 147.

Takođe se mogu isključiti psi čiji su vodiči prilikom prijave dali netačne podatke, pse koji nisu prisutni prilikom prozivke, psi koji se slobodno kreću po lovištu, psi čiji vodiči ne poštuju odredbe Zakona o dobrobiti životinja i kažnjavaju ih silom, i kuje u teranju, ako vodič nije prijavio teranje i dobio dozvolu od vođe ispita za učešće.

Psi čiji vodiči za vreme ispitivanja i ili posle toga štete ugledu lovstva i lovačke kinologije (krše šumski red, odredbe Zakona o dobrobiti životinja, vređaju sudije ili funkcionere Kluba, KSS i slično) ne mogu položiti ispit i biće sa njega udaljeni.

Član 148.

Prigovori se primaju i rešavaju na način koji je određen u Pravilima prigovora koji je dat u dodatku ovog Pravilnika.

Svaki pokušaj naknadnog osporavanja odluke sudija ili odluke koja je sledila na prigovor, kao i svaka neopravdana kritika koja napada nepristrasnost i stručnost sudija se kažnjava po odredbama Disciplinskog pravilnika Kluba.

VI DODACI

ISPITI POSLE PUCNJA (VPS – VERBANDSPRÜFUNGEN NACH DEM SHUß)

6.1. Pravilnik o prigovoru

Član 1.

Pravo na prigovor ima samo vodič koj je vodio psa na ispitu.

Član 2.

Prigovoriti se može na:

-greške organizatora;

-greške vođe ispita i

-greške sudija i njihovih pomoćnika u organizovanju i sprovođenju ispita ukoliko se vodič, tj. pas koga vodi doveo u nepovoljnu situaciju ili se njihov rad ometa.

Primedbe na ocene sudija ne mogu biti predmet prigovora, osim ako se radi o očiglednoj zloupotrebi ili kršenju Pravilnika o svestranom ispitu.

Član 3.

Rok za podnošenje prigovora počinje prozivanjem psa na na ispitivanje a završava se pola sata posle završetka saopštavanja ocena i podele nagrada.

Član 4.

Prigovor se podnosi pismenim putem u jednostavnoj formi uz navođenje razloga prigovora vođi ispita, predsedniku Kluba ili regionalne grupe koja organizuje ispit, ili glavnom sudiji grupe na čiji rad se odnosi prigovor.

Uz prigovor se plaća taksa od 4.000 dinara. Ova taksa se vraća vodiču ako se prigovor prihvati, u suprotnom ostaje organizatoru ispita.

Član 5.

O prigovoru odlučuje veća za prigovore, ukoliko sudijska grupa na čiji rad se odnosi prigovor ne iznađe rešenje spora.

Veće za prigovore se sastoji od predsednika i dva člana. Svi članovi Veća za prigovore moraju biti priznate kinološke sudije za rad VII FCI grupe.

Jednog člana veća predlaže podnosilac prigovora, a drugog organizator ispita od prisutnih sudija koji nisu učestvovali u radnji koja je predmet prigovora.

Predsednika veća određuje predsednik Srpskog DD Kluba ili predsednik regionalne grupe Srpsko DD Kluba.

Članovi veća nisu advokati jedne strane. Oni moraju, nakon saslušanja stranki (vodiča - podnosioca prigovora i sudiju ili sudije uključene u spornu radnju) i preciznog preispitivanja stvari i događaja, pridržavajući se pri tome u potpunosti odredaba Pravilnika o svestranom ispitu, prema svom najboljem znanju i umeću da donesu objektivnu odluku – presudu.

Član 6.

Ukoliko se spor ne reši sporazumno – prijateljski odluka može da bude:

a/Odbijanje prigovora;

b/Korigovanje dodeljene ocene u slučaju neadekvatne primene Pravilnika ili zloupotrebe procene i

c/Ponavljanje ispitivanja u spornoj disciplini u slučaju jasne povrede sadržaja Pravilnika o svestranom ispitu. Ponovno ispitivanje discipline nadzire vođa ispita i ne mogu je ocenjivati sudije čija je odluka napadnuta (predmet prigovora).

Član 7.

Odluka Veća za prigovore je konačna. O radu Veća se sačinjava zapisnik koji kratko opisuje prigovor, ispitivanje problema, opisuje odluku Veća i obrazlaže je. Jedan primerak zapisnika Veća za prigovore ide KSS-u uz izveštaje, jedan podnosiocu prigovora, jedan Stručnoj komisiji i jedan sekretaru Kluba za arhivu.

Član 8.

Samo u slučaju grubih grešaka u rešavanju prigovora (pogrešan sastav veća, ne uzimanje u obzir očiglednih činjenica) Stručna komisija Kluba može da naloži ponovno naknadno obavljanje postupka.

Naknadno razmatranje prigovora se mora održati u roku od 2 nedelje uz prisustvo delegata Stručne komisije.

6.2. Potvrda o mirnoći na zeca – Armbuster – Halteabzeihen (AH – MZ)

Član 1.

Armbuster značka se dodeljuje u Nemačkoj od 1970. godine psima koji su dokazano mirni na zeca.

Da bi pas dobio ovu potvrdu mora na jednom od ispita koje organizuje Klub pri slobodnom pretraživanju u polju da pokaže mirnoću – poslušnost na zeca svakog zeca kojeg vidi ili digne, tj. da ostane samostalno ili na komandu vodiča na mestu pri dizanju i begu zeca, a da je pri tom u delokrugu uticaja vodiča a udaljen od vodiča najmanje 20 metara.

Zatim mora pri prvoj prilici da izradi trag zeca (kojeg ne vidi) po odredbama Pravilnika o prolećnom uzgojnom ispitu i jesenjem uzgojnom ispitu i da dobije najmanju ocenu „dobar“.

Dovoljno je da ove uslove ispuni na jednom zecu. Kod mirnoće na više zečeva (ako ima prilike na ispitu) dovoljan je samo jedan rad na tragu.

Ako je pas poslušan na svakog zeca kojeg digne, a za rad na tragu ne dobije minimalno ocenu „dobar“ ne može dobiti sertifikat o mirnoći na zeca.

Član 2.

Organizator ispita (manifestacije) na kojoj je pas pokazao mirnoću na zeca podnosi zahtev Stručnoj komisiji da dotičnom psu izda potvrdu o mirnoći na zeca na za to određenom Klubskom formularu (obrazac br. 14).

Potvrda se dostavlja vodiču, vođi uzgoja i arhivi Kluba (sekretaru), a u rodovnik psa vođa uzgoja upisuje oznaku za mirnoću na zeca „MZ“ koju potpisuje i pečatira na mesto određeno za preporuke Kluba.

Član 3.

Stručna komisija Kluba vodi knjigu potvrda – sertifikata članova Kluba. Spisak pasa koji dobiju potvrdu o mirnoći na zeca, ili bilo koju potvrdu o sposobnosti iz ovog Pravilnika se svake godine objavljuje u Biltenu Kluba.

Član 4.

Srpski Deutsch Drahthaar Klub može doneti odluku da se vodičima pasa koji vode pse mirne na zeca dodeli specijalna značka Kluba, po ugledu na nemačku značku.

6.3. Dokaz o oštrini

Član 1.

Poželjno je da oštrodlaki nemac, shodno svom karakteru i ulozi u lovištu, bude oštar prema grabljivcima u lovištu.

Član 2.

Pas može da dobije potvrdu o oštrini ukoliko samostalno u toku praktičnog lova pokaže oštrinu o čemu svedoče jedan Klubski sudija i svedok na formularu za oštrinu (obrazac br. 15), ili na zakazanoj proveru oštine (za potrebe učešća na Hegewaldu, upis u rodovnik radi uzgoja i slično).

Proveru zahteva vlasnik – vodič psa molbom Stručnoj komisiji Kluba koja određuje datum, mesto i sudiju za proveru.

Član 3.

Psu koji dokaže oštrinu dobija Potvrdu o oštrini na Klubskom obrascu br. 15 se u rodovnik može upisati, od strane Klubskog vođe uzgoja, na mesto određeno za preporuke Kluba „OP“ – oštar pas.

6.4. Dokaz o glasnosti (SL)

Član 1.

Poželjno je da oštrodlaki nemac glasno prati trag i da se ta njegova osobina evidentira radi uzgoja.

Član 2.

Potvrdu o glasnosti pas može dobiti u lovu ako to potvrdi jedan Klubski sudija i jedan svedok na Klubskom formularu (obrazac br. 16) ili na ispitima koje organizuje Klub.

Da bi pas dobio potvrdu da je sledoglasan mora da (povremenim) lajanjem ili glasanjem prati trag zeca ili lisice koje nije video.

Član 3.

Dokazani sledoglasan pas dobija potvrdu na Klubskom formularu i u rodovnik, na mesto određeno za preporuke kluba, vođa uzgoja upisuje znak za sledoglasnost „SL“ koji potpisuje i pečatira.

6.5. Potvrda o donosiocu (aporteru) izgubljene divljači (Vbr –AI)

Član 1.

Ovu potvrdu pas može dobiti samo za učinak prikazan u praktičnom lovu.

Član 2.

Da bi dobio potvrdu pas mora da izradi trag ranjenog zeca ili lisice koju nije video najmanje u dužini od 300 metara i da nađenog zeca ili lisicu donese samostalno vodiču.

Član 3.

Da bi pas dobio potvrdu o njegovom radu mora svedočiti jedan Klubski sudija i jedan svedok na Klubskom formularu (obrazac br. 17).

Član 4.

Psu koji je dokazano donosioc izgubljene divljači vođa uzgoja upisuje u rodovnik znak „AI“ na mestu određenom za preporuke Kluba.

6.6. Potvrda o sigurnom (proverenom) donosiocu divljači (Btr – SA)

Član 1.

Klub može da organizuje proveru pouzdanosti pri donošenju kod pasa.

Cilj ovog malog ispita je da se utvrdi pouzdanost i sigurnost pri donošenju divljači, tj. volja i želja psa da svaku nađenu divljač, koju nađe slučajno i bez uticaja (navođenja) od strane vodiča u lovištu donese svom vodiču.

Član 2.

Ovo ispitivanje se može organizovati od meseca avgusta do aprila u starim šumama sa podrastom, na kojima postoje male čistine sa kojih se može osmatrati i oceniti rad pasa.

Član 3.

Pouzdanost pri donošenju se utvrđuje donošenjem lisice koja mora ispunjavati iste uslove kao za svestrani ispit.

Pre organizovanja ispitivanja u lovištu treba pronaći odgovarajuća mesta za polaganje lisica i obeležiti ih.

Član 4.

Lisice se postavljaju najmanje 50 metara jedna od druge i 100 metara od mesta gde stoje vodič i pas koji ne smeju videti polaganje divljači.

Sudije se postavljaju tako da mogu videti rad psa, posebno njegovo ponašanje u kontaktu sa lisicom, a da ga pri tom ne ometaju nikako. Preporučuje se, po mogućstvu, osmatranje sa visokih čeka – prenosnih sedala koje se koriste u lovu.

Član 5.

Lisice za ispitivanje se postavljaju najmanje 2 sata pre početka ispita, slobodno, tj. tako da su vidna, ne postavljaju se iza drвета ili u udubljenje. Lisice se moraju nositi do mesta postavljanja, nikako se ne smeju vući da ostavljaju trag iza sebe. Nosači lisica, da pas ne naiđe na ljudske tragove, moraju da postave lisice sa suprotne strane od pasa i da se udalje u širokom luku od mesta postavljanja.

Član 6.

Pouzdanost pri donošenju procenjuju najmanje 3 sudije.

Dvojica sudija, sa dve strane, nenametljivo posmatraju psa koji naiđe na lisicu, a treći prati vodiča.

Vodič ne sme voditi ni jednog drugog psa za vreme ispitivanja, i ne sme da ga prati niko sem sudije, da ne bi ometali psa.

Vodič posle puštanja psa ne može da se kreće levo-desno kroz šumu, i mora biti tih i apsolutno miran.

Vodič koji se ne pridržava gore navedenih uputsava može biti isključen sa ispitivanja.

Član 7.

Kada se dvojica sudija – posmatrača razmeste daju znak sudiji pratiocu vodiča da pusti psa.

Vodič može odmah sa stajališta da pusti psa, ili da ga zalegne i da se udalji od njega i na znak rukom šalje na pretraživanje.

Član 8.

Vodič može da izda psu samo jednokratnu komandu za pretraživanje (ne „aport“ – donošenje!).

Pas ima 20 minuta da nađe lisicu i samostalno je donese vodiču. Vodič za to vreme može da podstiče psa na pretraživanje.

Pas koji u roku od 20 minuta nađe lisicu i samostalno je donese vodiču dobija potvrdu da je provereno siguran aporter (donosioc divljači).

Član 9.

Pas koji nađenu lisicu ne uzme i ne donese vodiču i nastavi da traži isključuje se sa daljeg ispitivanja i ne može da dobije potvrdu o proverenom aporteru.

Član 10.

Ukoliko se pas isključi sa ispita jer nije doneo nađenu lisicu, sledeći pas se može pustiti da traži istu lisicu, ali sa mesta udaljenog oko 50 metara od mesta gde je prethodni pas pušten.

Član 11.

Pas koji je dokazao sigurnost u donošenju dobija potvrdu (obrazac br. 17) o tome na Klubskom formularu i vođa uzgoja mu upisuje u rodovnika znak za pouzdanog aporteru „SA“ u rodovnik na mestu određenom za preporuke Kluba.

Jedan primerak potvrde overen od strane sudija se šalje KSS-u, jedan Stručnoj komisiji i jedan sekretaru za arhivu.